

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/eag-2014-en

מבט לחינוך ולהשכלה 2014 מדדי ה-OECD

תקציר בעברית

התועלות של גישה מורחבת לחינוך ולהשכלה אינן מתחלקות באופן שווה

הגישה לחינוך ולהשכלה ממשיכה להתרחב, ואחוז המבוגרים המיומנים מאוד בקריאה וכתביה ממשיך לגדול; לעומת זאת, הפערים הסוציו-כלכליים מעמיקים, שכן השפעתן של השכלה ומיומנויות על סיכוייהם של יחידים בחיים התחזקה באופן ניכר.

שוק העבודה מתגמל הישגים לימודיים גבוהים ומיומנויות גבוהות

קחו, לדוגמה, את מצב התעסוקה. בממוצע, יותר מ-80% מן המבוגרים בעלי השכלה שלישונית (tertiary education) מועסקים, לעומת פחות מ-60% מקרב אלה שהשכלתם נמוכה מן הרמה העל-יסודית הגבוהה. יחד עם זאת, בעלי השכלה שלישונית, במיוחד מבוגרים צעירים, אינם חסנים מפני אבטלה. בממוצע מדינות ה-OECD, בשעה ששיעור האבטלה בקרב מבוגרים עם השכלה שלישונית עמד על 5.0% ב-2012 (לעומת 3.3% ב-2008), שיעורו בקרב בני ה-25-34 מביניהם היה 7.4% (לעומת 4.6% ב-2008). בהשוואה לכך, שיעור האבטלה אצל בני 25-34 ללא השכלה על-יסודית גבוהה (upper secondary education) הגיע ל-19.8% ב-2012 (ואף יותר במדינות רבות), לעומת 13.6% ב-2008. נתונים אלה מאשרים שוב שמבוגרים צעירים בעלי השכלה נמוכה הם הנפגעים הקשים ביותר מן המשבר הכלכלי האחרון (אינדיקטור A5).

העדר מיומנויות רק מגביר את סיכויי האבטלה, אפילו בקרב בעלי רמות השכלה דומות. כך, למשל, ב-24 המדינות והאזורים התת-לאומיים שהשתתפו בסקר להערכת מיומנויות אצל מבוגרים, בממוצע 5.8% מן המבוגרים שלא רכשו השכלה על-יסודית גבוהה אך הפגינו רמת אוריינות בינונית היו מובטלים ב-2012, בהשוואה ל-8.0% מן המבוגרים שהגיעו להישגים לימודיים דומים אך היו בעלי רמות אוריינות נמוכות. בדומה לכך, בקרב מבוגרים בעלי השכלה שלישונית, 3.9% מבעלי רמת האוריינות הנמוכה יותר היו מובטלים, בהשוואה ל-2.5% מקרב בעלי רמת האוריינות הגבוהה ביותר (אינדיקטור A5).

נתונים על הכנסות מצביעים גם הם על פער הולך וגדל בין בעלי ההשכלה הגבוהה יותר לנמוכה יותר. במדינות ה-OECD, מבוגרים עם תואר שלישוני משתכרים כ-70% יותר, בממוצע, ממבוגרים בעלי השכלה על-יסודית גבוהה. הבדלים במיומנויות משפיעים גם הם על הכנסות, גם בקרב אנשים בעלי אותה רמת השכלה: בממוצע, מבוגר בעל השכלה שלישונית שביצועיו בתחום האוריינות הם ברמה הגבוהה ביותר מרוויח כ-45% יותר ממבוגר בעל אותה רמת השכלה שביצועיו בתחום האוריינות הם ברמה הנמוכה ביותר, כפי שאלה נמדדו בסקר להערכת מיומנויות אצל מבוגרים (אינדיקטור A6).

ברוב המדינות, ניעות מוחלטת כלפי מעלה בהשכלה נפוצה יותר מניעות כלפי מטה

הרחבת מערכות ההשכלה במדינות OECD רבות, הן ברמה העל-יסודית הגבוהה או הבת-יסודית הלא-שלישונית והן ברמת ההשכלה השלישונית, העניקו לבני 25-34 הזדמנות לרכוש השכלה גבוהה יותר מהוריהם. בממוצע מדינות ה-OECD שהשתתפו בסקר להערכת מיומנויות אצל מבוגרים בשנת 2012 (תוצר של תכנית ה-OECD להערכת מיומנויות מבוגרים בעולם, או בקיצור PIAAC), 32% מן הצעירים הגיעו לרמת השכלה גבוהה משל הוריהם, לעומת 16% בלבד שלא הגיעו לרמת ההשכלה של הוריהם. בכל המדינות – להוציא אסטוניה, גרמניה, נורבגיה ושבדיה – ניעות מוחלטת כלפי מעלה בהשכלה נפוצה יותר מניעות מוחלטת כלפי מטה. התרחבות ההשכלה הייתה מורגשת במיוחד

באיטליה, אירלנד, ספרד, צרפת, קוריאה והפדרציה הרוסית, שבהן ההפרש בין ניעות כלפי מעלה ומטה בהשכלה הוא 30 נקודות האחוז או יותר (אינדיקטור A4).

ממצאים אחרים

- קרוב ל-40% מבני ה-25-34 הם כיום בעלי השכלה שלישונית, וחלקם היחסי בקבוצת גיל זו גבוהה ב-15 נקודות האחוז מזה של בעלי ההשכלה השלישונית בקרב בני ה-55-64 (אינדיקטור A1).
- אחוז המבוגרים הצעירים יותר שהשיגו את הציונים הגבוהים ביותר במבחני האוריינות גבוהה ב-10 נקודות האחוז, בממוצע, מאחוז המבוגרים יותר שהשיגו בהם את הציונים הגבוהים ביותר (אינדיקטור A1).
- ברוב מדינות ה-OECD, רוב הילדים מתחילים את דרכם בחינוך הרבה לפני גיל חמש. יותר משלושה רבעים מבני הארבע (84%) רשומים למסגרות חינוך לגיל הרך ולחינוך יסודי במדינות ה-OECD; נתון זה עומד על 89% מבני הארבע במדינות ה-OECD החברות באיחוד האירופי (אינדיקטור C2).
- כ-72% מן הסטודנטים המתחילים תכניות לימודים במסגרת על-יסודית גבוהה משלימים אותן בתוך פרק הזמן הרגיל שלהן. בהינתן שנתיים נוספות לסטודנטים להשלים את התכניות הללו, 87% מהם, בממוצע מדינות ה-OECD, מסיימים תכניות בהצלחה שנתיים לאחר זמן הסיום המוקצב בדרך כלל (אינדיקטור A2).
- בממוצע מדינות ה-OECD בשנת 2012, 49% מבני ה-15-29 נמצאו במסגרת לימודית. מבין 51 האחוזים הנותרים, ל-36% הייתה עבודה, 7% היו מובטלים ו-8% היו מחוץ למעגל העבודה (אינדיקטור C5).
- מוסדות המעניקים השכלה שלישונית, ובמידה פחותה מוסדות טרום-יסודיים, משיגים את אחוזי המימון הגבוהים ביותר ממקורות פרטיים: 31% ו-19% בהתאמה. המימון הציבורי למוסדות השכלה, בכל הרמות יחד, גדל בין 2000 ל-2011 בכל המדינות (למעט איטליה) שלגביהן קיימים נתוני השוואה. ברם, במצב שבו יותר משקי בית מתחלקים בעלות החינוך וההשכלה, גדל המימון הפרטי בשיעור גדול עוד יותר בלמעלה משלושה רבעים מן המדינות (אינדיקטור B3).
- בעוד שאחוז ההוצאה הציבורית המוקצבת להשכלה הצטמק בשני שליש מן המדינות בין 2005 ו-2011, הרי שבתקופה הקצרה שבין 2008 ו-2011 - שיא המשבר הכלכלי - גדלה ההוצאה הציבורית על השכלה בקצב מהיר יותר (או האטה בקצב איטי יותר) מאשר ההוצאה הציבורית על כל השירותים האחרים ב-16 מתוך 31 המדינות שיש לגביהן נתונים (אינדיקטור B4).
- מורים נדרשים לתואר מוסמך כדי להורות במערכת הטרם-יסודית בארבע מדינות בלבד מתוך 35 המדינות שיש לגביהן מידע, וב-22 מתוך 36 המדינות שיש לגביהן מידע - כדי להורות מקצועות כלליים ברמה העל-יסודית הגבוהה (אינדיקטור D6).
- פיתוח מקצועי למורים הוא בגדר חובה בכל רמות ההשכלה בכשלושה רבעים ממדינות ה-OECD ומדינות שותפות שיש לגביהן מידע. בעוד שהוא נדרש מכל המורים ברמה העל-יסודית הנמוכה ב-17 מדינות וכתנאי לקידום או העלאת שכר ב-8 מדינות, הוא אינו מחויב ב-6 מדינות (אינדיקטור D7).
- בשנת 2012, יותר מ-4.5 מיליון סטודנטים היו רשומים ללימודים שלישוניים מחוץ לארץ ארצותם. אוסטריה, אוסטריה, בריטניה, לוקסמבורג, ניו זילנד ושווייץ מארחות את האחוז הגבוה ביותר של סטודנטים בינלאומיים ביחס למספר התלמידים הכולל הרשומים אצלן ללימודים שלישוניים (אינדיקטור C4).

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

תקצירים רב-לשוניים הם קטעים מתורגמים מתוך פרסומים של ה-OECD שפורסמו במקור באנגלית ובצרפתית. ניתן

להשיגם ללא תשלום בחנות המקוונת של ה-OECD, בכתובת www.oecd.org/bookshop

למידע נוסף, ניתן ליצור קשר עם יחידת זכויות ותרגומים של ה-OECD, מינהלת ענייני ציבור ותקשורת, בדוא"ל:

rights@oecd.org, או בפקס מס':

+33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

תר האינטרנט שלנו www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2014), *Education at a Glance 2014: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2014-en